

María García Ruiz

Tierras raras, 2019

Vídeo digital, color, so
28'

Les terres estranyes marquen la materialitat del nostre temps. Aquest grup de metalls, anomenat així per la dificultat amb la qual es trobaven en el moment del descobriment, són presents a gairebé tots els dispositius tecnològics que defineixen la nostra vida quotidiana: des de les pantalles dels mòbils fins a les bateries dels cotxes elèctrics. Components clau d'un món cada vegada més digitalitzat, les terres estranyes són el leitmotiv d'aquest videoassaig, que desenvolupa, a través d'una visió atenta al lloc d'origen de l'autora, una reflexió poètica entorn del paisatge i de la mirada que el configura.

Enmig de paisatges lligats a la intimitat, emergeixen imatges satèl·lit de la mina de terres estranyes més gran del món, en la seva materialitat digital, amb una qualitat gairebé pictòrica, que dona compte de la delicada relació entre bellesa i destrucció. Alhora, el Campo de Montiel apareix com una terra insòlita, des de les ombres de la despoblació, amenaçat per una possible mina de terres estranyes que podria portar-lo a una devastació completa. L'estranyesa és la sensació que ens acompanya des de Bayan Obo, a la Xina, fins a la Meseta manxega.

Però no oblidem que l'estranyament és la condició essencial de qualsevol paisatge. La mirada enrere que es fa sobre un lloc al qual ja no pertany i que amb prou feines reconeix, que observa allò altre que no és ella mateixa; aquella mirada sorgeix sempre des d'un procés de separació. La distància que genera la nostra mirada sobre el món és una zona perillosa habitada per fantasmes amb capacitat per crear noves realitats. Aquesta manera de mirar, la que genera les tecnologies del territori, però també els records i les emocions, pot ser creadora, tot i que també letal.

Tierras raras és el retrat d'un exterior, la Meseta, però també d'un interior personal travessat per aquest paisatge de secà; i una esquerra, una ferida o una mina que marquen el trànsit de l'un a l'altre. Una recerca inconclusa, un desplaçament impossible que, com una cinta de Moebius, al capdavall confon sempre el dedins amb el defora.